

Z żałobnej karty

DOI: 10.19195/0137-1150.164.20

Wciąż jestem tutaj. Wspomnienie o Prof. Danuši Kšicové (1932–2017)

Prof. Danuše Kšicová reprezentowała to pokolenie slawistyki europejskiej, które przyszło na świat przed II wojną światową i które, niestety, w XXI wieku coraz szybciej odchodzi. Nowy, 2017 rok rozpoczął się dla środowiska naukowego ogromną stratą; Pani Profesor była bowiem badaczką wielkiego formatu, Człowiekiem wielkiego serca i Osobą wielkiej życzliwości.

Prof. Danuše Kšicová całe swoje życie, zarówno osobiste, jak i zawodowe, związała z Brnem, stolicą czeskiego kraju południowomorawskiego, zwaną nie bez racji także stolicą studentów. W Brnie znajduje się sześć uczelni, w tym największy Uniwersytet Masaryka, w którym studiowała również przyszła Prof. Kšicová. Mury tego uniwersytetu stały się dla Niej niezwykle ważne i bliskie, tu bowiem zdobywała kolejne stopnie i tytuły naukowe (doktorat w 1969, habilitacja w 1992 i profesura w 1995), tu wykładała, pozostając aktywną uczestniczką życia naukowego tej brneńskiej szkoły wyższej do ostatniej chwili. Wspecjalizowała się w badaniach literaturoznawczych, oddając swój talent literaturze i kulturze rosyjskiej wieku XIX oraz doby modernizmu, atoli trzeba podkreślić, iż Jej żywiołem stała się cała spuścizna słowiańskiej myśli humanistycznej. W fokuse naukowych zainteresowań Pani Profesor znalazła się komparatystyka o interdyscyplinarnej proveniencji, co pozwalało na połączenie badań nad kulturą rosyjską, ukraińską, czeską i białoruską w jedną, homogeniczną całość. Niebagatelne miejsce w dorobku Pani Profesor zajęła także poetyka literatury rosyjskiej, zwłaszcza utworów dramaturgicznych oraz prace z zakresu translatoologii. Niemniej jednak największą miłością naukową były związki między literaturami słowiańskimi a sztukami pięknymi, zwłaszcza malarstwem, którym pasjonowała się Pani Profesor od dziesięcioleci. Pokłosiem tej apologetyczności dla korespondencji sztuk stały się opracowania monograficzne o secesji i jej obecności w świadomości artystycznej oraz literackiej Słowian wschodnich i południowych (*Secese. Slovo a tvar*, Brno: Masarykova univerzita 1998) oraz przekrojowe kompendium wiedzy o rosyjsko-czeskich związkach artystycznych *Od moderny k avantgardě: rusko-české paralely* (Brno: Masarykova univerzita 2007). Świadectwem zainteresowań zjawiskami zachodzącymi na styku kultur słowiańskich i europejskich są rozliczne prace cząstkowe, które zmaterializowały się w postaci wielu artykułów naukowych (ponad 200 opublikowanych prac). Cały dorobek Pani Profesor, zarówno pod względem ilościowym, jak i merytorycznym, budzi uznanie wobec pracowitości i erudycyjności Autorki. Zważywszy przy tym na fakt, iż Pani Profesor uwodziła każdego, kto miał z Nią kontakt osobisty swoją skromnością i otwartością, klasa Jej jako badaczki tym bardziej imponuje. Połączenie tych wszystkich cech w jednej, kruchej osobie sprawiało, że w naszych oczach Pani Profesor urastała do miana „wielikana”.

Prof. Danuše Kšicová slawistom wrocławskim była szczególnie bliska. W Instytucie Filologii Słowiańskiej gościła kilkakrotnie, dzieląc się na wykładach swoją miłością do kultury rosyjskiej

(dość wspomnieć arcyciekawy wykład o sztuce Marca Chagalla, wygłoszony przez Panią Profesor w 2009 roku) i zarażając nią skutecznie studentów wrocławskich, którzy zawsze tłumnie przybywali na spotkania z Nią. Dla nas, historyków literatury i kultury rosyjskiej, była Przyjacielem.

W osobie Prof. Danuše Kšicovej żegnamy nietuzinkową, nieprzeciętnego formatu i dynamizmu naukowca-slawistkę, wielkiego serca, emanującego ciepłem człowieka i mentorkę wielu pokoleń, także polskiej, slawistyki. I choć to smutne pożegnanie, bo ostatnie, więcej wszak nie usłyszymy Pani Profesor, nie zaczerpniemy z pokładów Jej niespożytej energii i nie doświadczymy Jej bezinteresownej sympatii, to przecież, jak sama powiedziała w udzielonym telewizji czeskiej w roku 2008 wywiadzie, „wciąż jestem tutaj” — za sprawą opublikowanych prac i naszej o Niej pamięci.

Izabella Malej